

Af Jens Højgaard Jensen, lektor i fysik ved IMFUFA og studieleder for nat-bas.

RUCs 5 FAGKULTURER

På RUC har vi 25 overbygningsfag, der indbyrdes kan kombineres på 294 forskellige måder. Den store tværfaglige udfordring ligger imidlertid ikke i mængden af fagkombinationer, men når der kombineres på tværs af RUCs 5 fagkulturer.

To slags tværfaglighed

Når vi på RUC for os selv og andre skal forklare de tværfaglige pointer i vores kombinationsstruktur, sker det på to ret så forskelligartede måder. Hver svarende til ret så forskelligartede opfattelser af, hvorfor tværfaglighed er godt. Den ene forklaring går ud fra en opfattelse af tværfaglighed som fagintegration rettet imod et problem- eller praksisfelt.. Hvor fidusen ved kombinationsstrukturen så er, at den på en ubureaukratisk måde inviterer til fagsamarbejder og ajourføring af fagsamarbejderne alene i kraft af initiativer fra involverede lærere og studerende. Den anden forklaring går ud fra gensidig fagperspektivering som en afgørende pointe ved tværfagligt samarbejde. Hvor kombinationsstrukturens dobbeltfaglighed som noget særligt for RUC er en invitation til at blive uddannet som faglig kosmopolit med to forskellige faglige fædrelande.

Faggeografi

I forhold til ambitionen om at uddanne faglige kosmopolitter i kraft af kombinationsstrukturens dobbeltfaglighed er kulturafstanden imellem de to fag afgørende. At være barn af en østriger og en tysker giver større spændvidde end at være barn af en sjællænder og en jyde. Men at være barn af en tysker og en franskmand giver selvfølgelig en afgørende større forudsætning for at kunne spænde over europæiske kulturkløfter.

Hvor ligger da kulturkløfterne på RUC? At operere med 25 fagkulturer svarende til RUCs 25 overbygningsfag er som at beskrive kulturforskellene i Europa ved at henvise til EU's 25 medlemsstater. Så er der trods alt sagt mere ved f.eks. at sige, at Europa er præget af sammenstød imellem en empirisk og pragmatisk orienteret angelsaksisk kultur, en idealistisk og teoretisk orienteret germansk kultur og en formelt og rationalistisk orienteret romansk kultur. (Og? Og?)

RUCs 5 fagkulturer

Her er mit tilsvarende forsøg på en kvalitativ beskrivelse af RUCs faggeografi ved 5 fagkulturer:

Den matematisk modellerende fagkultur

På RUC eksisterer kulturen først og fremmest i IMFUFA (Institut for Matematik og Fysik), hvor den er dominerende. Derudover eksisterer den på RUC som minoritetskultur i mindre enklaver i Kemi, Datalogi og Økonomi. På RUC spiller kulturen omfangsmæssigt ikke den store rolle som den f.eks. gør på Danmarks Tekniske Universitet (DTU).

Den empirisk eksperimenterende fagkultur

Denne kultur er på RUC først og fremmest hjemmehørende i Institut for Biologi og Kemi, hvor den er dominerende. Derudover findes den som minoritetskultur i IMFUFA, Geografi og Tek-Sam. Uden for RUC er den f.eks. den dominerende fagkultur på Landbohøjskolen (KVL).

Den dialektisk reflekterende fagkultur

Det er den klassiske universitetskultur, som på RUC særligt præger humaniorafagene Filosofi, Historie og sprogfagene. Men kulturen rækker også indover de øvrige humaniorafag, samfundsvidenskab og IMFUFA. Kulturens primære hjemsted uden for RUC er de humanistiske fakulteter på de traditionelle universiteter.

Den sagsorienteret analyserende fagkultur

Kulturen er på RUC dominerende på Forvaltning, Erhvervsøkonomi, IU og Tek-Sam. Det er i det hele taget den dominerende fagkultur på RUC med baggrund i RUCs ambitioner om samfundsrelevans. Handelshøjskolerne er et eksempel på institutioner uden for RUC, der er domineret af kulturen.

Den konstruktivt skabende fagkultur

På RUC er kulturen samlet i Institut for Kommunikation, Journalistik og Datalogi (og nu Performance Design). Hvor de øvrige 4 fagkulturer er analytiske i deres karakter, orienterer kulturen sig nærmere imod konstruktion end analyse. Et eksempel på en institution uden for RUC, hvor kulturen dominerer, kunne være Arkitektskolen.

Og hvad så?

Jeg er godt klar over, at skitsen er grov og slet ikke kan bruges til klassifikation i almindelighed. En teoretisk fysiker kan med rimelighed placeres i den matematisk modellerende fagkultur. En eksperimentalfysiker på én gang i den matematisk modellerende fagkultur og den empirisk eksperimenterende fagkultur. Men hvad med en elektroingeniør? Her er ikke blot disse to, men også den konstruktivt skabende fagkultur eller den sagsorienteret analyserende fagkultur i spil. Eller hvad med en læge? Her er både den empirisk eksperimentelle fagkultur og den sagsorienteret analyserende fagkultur på banen. Eller en jurist placeret i en blanding af den sagsorienteret analyserende fagkultur og den dialektisk reflekterende fagkultur? Eller hvad med en fysiklærers behov for både at kunne modellere matematisk, kunne eksperimentere og kunne reflektere over sin undervisning? Pointen med de 5 fagkulturer er altså ikke, at de kan eller skal bruges til at putte folk i bås.

Tværtimod er det min hensigt at bidrage til, at RUC kan fortsætte med at udmærke sig ved at være et universitet, hvor der arbejdes med at bygge broer over fagkulturkløfter. Og det forudsætter en kortlægning af kløfterne. Ikke mindst i den aktuelle situation med optræk til både ny studiestruktur og ny ledelse kan det måske vise sig vigtigt med en fælles forståelse på RUC af, hvad det er RUC er sammensat af.

Den sædvanlige måde at beskrive faggeografien på, svarende til den måde vi er organiseret på i naturvidenskab, samfundsvidenskab og humaniora (eller hum, sam, nat og nat/sam) og 25 fag, røber efter min vurdering ikke, hvor *kulturkløfterne* er. En fagkombination af det empirisk eksperimentelle kemifag og det matematiske modellerende fysikfag eller et tilsvarende forskningssamarbejde vil f.eks. normalt kunne foregå uden brobygning, da der findes mange veletablerede både/og kulturer på grænseområder imellem de to fag. Hvorimod f.eks. en kombination af matematik og biologi afgjort forudsætter brobygning, fordi de to fag mere entydigt placerer sig i hver sin fagkultur. En kombination af Socialvidenskab og Geografi giver heller ikke anledning til store kultursammenstød, hvis det er socialgeografi, som Socialvidenskab kombineres med. Hvorimod en kombination af naturgeografi med f.eks. Erhvervsøkonomi er et krævende projekt (svarende til Tek-Sam's projekt gennem mange år med at få den empirisk eksperimentelle natkultur i miljøet og den sagsorienteret analyserende samkultur i miljøet til at spille sammen).

Opdelingen i hovedområder og fag er nærmest en opdeling efter emner. Men det er ikke forskelle i emner så meget som forskelle i arbejds måder, der skiller fagkulturerne fra hinanden. Det er derfor det, jeg har forsøgt at indfange med skitsen af de 5 fagkulturer.

Jeg er klar over, at arbejds måderne i de 5 fagkulturer burde beskrives nøjere end blot ved overskrifter, som jeg har gjort. Men alligevel: Hvor skævt har jeg ramt?